Regd No. N 45 / M 3813

వెల ఒక అణా

గోలకొండ పత్రిక

ప్రతి సోమ, గురు వారములందు వెలువడు జాతీయ పత్రిక

సంపుటము ౧౪ హైద్రాబాదు-దక్కన్ శా. శ. ౧౮౬౨ విక్రమసం॥ వైశాఖ బ॥ ౧ (౧౬-౫-౧౯౪౦ఫ.) గురువారము సంచిక ౬

జర్మనులు ఫ్రెంచికోటల భేదించుట

బెల్జియంలో మిత్రమండలిసేనలు యుక్తిగా వెనకకుపోవుట

హాలెండుదీవులన్నియు జర్మనులకు వశమగుట

మే ౧౪వ తేదినుండి అంద తేటగా వచ్చిన యుద్ధవార్తలలో మొట్టమొదట గమనించదగినది జర్మనుసేనలు బెల్జియం సరిహద్దుప్రక్కన క్రొత్తగా గత ౧౨ మాసములలో విస్తరించబడి యుండిన ఫ్రెంచివారి మాజినాటు దుర్గశ్రేణిని భేదించి ౧౦౦ కిలోమీటర్లమార్గము ముందుకుపోవుటసైయున్నది ఇపుడు ఫ్రెంచిసేనలు లారీలలో ఆపరిమితముగా ఫ్రాన్సులోనికి పోవుచున్నవి ఫ్రాన్సుదేశమునకు ముఖ్యపట్టణమగు పారిసు నగరమునకు దాదాపు ౧౦౦ మైళ్ళ దూరము ఈశాన్య దిశన రైన్ మాంటుమర్టు సేంబర్ నదివైపు జర్మనుసేనలు మే ౧౫వ తేదినాడు నడచుచుండెను వెనకవైపునుండి ఈజర్మనుసేనలపై దెబ్బవేయుటకు ఫ్రెంచిసేనలును బ్రిటిషు విమానములును ప్రయత్నించుచున్నవి, జర్మనుసేనలు ఫ్రాన్సులోనికి అడుగుపెట్టినచోటనెల్ల గందరగోళముగా నున్నదని బ్రిటిషుప్రధాని చర్చిల్ గారు మే ౧౫వ తేదినాడు లండనునుండి బ్రాడుకాస్టు చేసిన ఉపన్యాసము తెలిపెను

బెల్జియం

ఇక బెల్జియంలో యుద్ధముసంగతి చూతము బెల్జియము ముఖ్యపట్టణమగు బ్రసెల్సులోనికి మే ౧౪వ తేదినాడు జర్మనుసేనలు ప్రవేశించెను లూవెయిను దక్షిణమున మిత్రమండలిసేనలు వెనుకకు మరలెను లూవెయినుకు ఉత్తరాన మైలుదూరం జర్మనుసేనలు భేదించుకొనిపోయి మాలిన్సు అను ప్రదేశమును పట్టుకొనెను, మే ౧౫వ తేదినాటికి ఉత్తరబెల్జియంలో మిత్రమండలిసేనలు ఇంకను వెనుకబాట పట్టుచుండెను

ఉత్తరలాయక్షానుండి సముద్రముదరకు అంతరమందు ఆత్యల్పతరమున మిత్రమండలిసేనలును బెల్జియంసేనలును మే ౧౫వ తేదినాటికి వెనుకకు పోవుచుండెను మైసా, లాన్హెబ్సీ ప్రదేశములో యుద్ధము జరుగుచుండెను మైసా దక్షిణాన, ల

వద్ద మహాయుద్ధరీతిన పోరాటము తక్కువగా నుండెను మాంటుమేడీ కొమాత్రము జర్మనుసేనలు వెనుకకు తరుముడెను

హాలెండు దీవులు

జర్మనులకు హాలెండుమాత్రము లొంగినట్లు ఇదివరకే వ్రాసియుంటిమి. స్వీలలును హాలెండు పట్టణములోని దీవులుకూడ లొంగినట్లు వార్తలువచ్చినవి మే ౧౪వ తేదినాటికి జీలెండులో నివాసులు లొంగినది మే ౧౫వ తేదినాటికి వాల్చరన్ ద్వీపము లొంగదీయబడుటతో హాలెండుదీవులన్నియు లొంగెను

ఫ్రెంచి మంత్రివర్గము మార్పు

ఫ్రెంచి మంత్రివర్గమును బలపరచుటకై మే ౧౮వ తేదిన కొన్ని మార్పులు ప్రకటించబడినవి ప్రధాని రీనాడుగారు యుద్ధమంత్రపని కూడ గ్రహించెను డాలడియర్ గారు విదేశాంగ మంత్రి చేయుచుండెను ఇంతవరకు స్పెయినులో ఫ్రాన్సుపక్షమున రాయబారిగ నుండిన మార్షల్ పెటెయన్ గారు ఉపప్రధానిగ చేర్చుకొనబడిరి వీరివయస్సు ౮౪ ఏండ్లు అయినను చురుకైనవారు వీరి వివేకపూరితమైన సలహా లాభకరమని తలచి ప్రధానిగారు వీరిని చేర్చుకొనిరి

ఇంతేగాక అన్నియుద్ధరంగములలోను సర్వాధికారము గల ఫ్రెంచిసేనాధిపతిగ జనరల్ వేగాండుగారిని ఫ్రెంచి అధ్యక్షులవారు నియోగించిరి రీనాడుగారు, మార్షల్ పెటెయిన్ గారు జనరల్ వేగాండుగారు కలిసి ఆలోచించి ఈ తీర్మానముచేసిరి ఇంతవరకు సర్వసేనాధిపతిగ నుండిన గామెలిన్ గారికి ఏమిపనియిచ్చునో ఇంకను తెలియదు

ఖాక్సారుల అరెస్టు

లాహోరు, మే౧౫

నిన్నటి సాయంకాలం లాహోరులో అనార్కలీబజారులో ముగ్గురు ఖాక్సారులను ఉత్తరువు ఉల్లంఘించినందున అరెస్టుచేసిరి

అమృతసరులో ఖాక్సారునాయకుడు మీర్ ఇంబాదుదుహాకుదు గారిని మీద తేబడిన కేసును పోలీసువారు వదలుచున్నారుగా అతడు కోర్టులోనుండి యీవలకురాగానే పోలీసువారు మళ్లీ అరెస్టుచేసి మళ్లీకోటలోనికి తీసుకొనివెళ్లిరి

పెషావరులో ఖాక్సారుల సందరిని వదలివేయుట

సరిహద్దురాష్ట్రమునుండి ఖాక్సారు లెవరూ పంజాబువెళ్ళరాదని సరిహద్దు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వంవారుచేసిన ఉత్తరువును ఉల్లంఘించినందుకు పెషావరులో చాలామందిని అరెస్టుచేసిరి, తమ ఖాక్సారుల శాసనోల్లంఘనలో విమోచనం లేదని వారు చెప్పినందున ఇందులో ఒక్కరిని తప్ప తక్కినవారినందరిని వదలివేసిరి —

ఖాక్సారుల ప్రతినిధులు గవర్నరును సందర్శించుట

సరిహద్దురాష్ట్రీయ ఖాక్సారుల ప్రతినిధులు యీనాడు గవర్నరులో తమ యిబ్బందులను తెలియజేసిరి

తమ స్వంతపనులమీద పంజాబు వెళ్ళుచున్న ఖాక్సారులనుకూడా అట్టోకులో తనిఖీచేసి నిలిపివేసిరి సరిహద్దురాష్ట్రంలోనే ఒక పట్నంనుంచి మరివకపట్నానికి పంజాబు సరిహద్దు గుండా వెళ్లవలసివచ్చినను అట్లు వెళ్లేవారిని కూడా పోలీసువారు చాలా సిపటినారు పోనీయలేదు ”అని ప్రతినిధులు చెప్పినారు.

“స్వంతపనులమీద పంజాబు వెళ్ళేటప్పుడు ఖాక్సారులు తమపనుల వివరాలను తామక్కడవుండవలసినకాలమును చెప్పవలసిన స్థలాలను వ్రాసి పోలీసువారికియ్యవలెను ” అని ప్రతినిధులు గవర్నరుకు తెలియజేసిరి దీనినిగురించి ఆలోచిస్తానని గవర్నరు చెప్పెను

నిషేధాజ్ఞను ఉల్లంఘించినందుకు

లాహోరు, మే౧౫.

[illegible]

దేశరక్షణ చట్టంక్రింద అరెస్టులు, శిక్షలు

టిప్పరాజిల్లాలో సభలను జరుపగూడదు

కమిల్లా మే౧౫

కనీసం వచ్చేరెండువారాలు ముందుగానైన అనుమతినిపొందితే గాని టిప్పరాజిల్లాలోయెక్కడ సభ జరుపగూడదని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువు చేశాడు

ఫార్వర్డుబ్లాకు సభ్యుని అరెస్టుచేయుట

సరిహద్దురాష్ట్రంలో అకోరహ్యాటకు చేరువగా వున్న మంగలకయి గ్రామంలో కాపురమున్న ఒక ఫార్వర్డుబ్లాకు సభ్యునివద్ద నిషేధించబడిన పొస్టరువున్న, రహస్యంగా సైక్లోస్టయిలు చేయబడి ప్రకటించబడుతూవున్న ఒక వార్తాపత్రిక ఇతనివద్ద ౧౦౦ కాపీలున్నవని సోదాచేయగా నిన్న ఆతనిని పెషావరులో అరెస్టుచేసి అపత్రికలన్నిటిని తీసుకొన్నారు

మరియొక ఫార్వర్డుబ్లాకుసభ్యునకు శిక్ష

పాట్నాలో కాపురమున్న ఫార్వర్డుబ్లాకు సభ్యుడు రాధాకాంతదత్తుగారికి పాట్నా డిస్ట్రిక్టుమేజిస్ట్రేటు ఒకసంవత్సరం కఠినశిక్ష వేసిరి

ముల్తాను కాంగ్రెసు సంఘ అధ్యక్షుని అరెస్టుచేయుట

ముల్తాను కాంగ్రెసుకమిటీ అధ్యక్షుడు చౌదరిఖుల్లాగారు ఖనేవాలులో రాజద్రోహకరంగా ఉపన్యసించినందున ఆతనిని ముల్తానులో అరెస్టుచేసిరి

ఒక గ్రంథమును నిషేధించుట

శ్రీ గురుగోవిందసింగ జీ కీ భవిష్యవాణి అనే శీర్షికతో ఎస్ భగవంతుసింగు నామధరుగారు గురుముఖిభాషలో రెండు భాగాలుగల ఒక గ్రంథమును వ్రాసియుండెను దీనిని గ్యానీమహేంద్రసింగుగారు అమృతసరులో శ్రీపవుముద్రణాలయములో అచ్చువేయించిరి ఈరెండుభాగాలను పంజాబు దొరతనమువారు నిషేధించిరి

ఇద్దరు కాంగ్రెసు నాయకులకు కఠినశిక్ష

సంయుక్తరాష్ట్రములో కాంగ్రెసు నాయకులైన ఉనావోల్లోరామరగాం, దామోదరదాసు

జాబుప్రభుత్వంవారు కావించిన ఉత్తరువును ఉల్లంఘించినందుకుగాను నేడు ఏడుగురు ఖాక్సారులను అరెస్టుచేయడమైనది మొత్తం ౧౫ మంది ఖాక్సారులు పోలీసులరాగానే మసీదులోనికి ప్రవేశించుటచేత అరెస్టు తప్పించుకున్నారు

యల్. యస్ అమీరీగారు

నూతన యుడియా కౌన్సులు గారు జిల్లాం దుకాణదారు ఓకీపదవి నలంకరించిరి

రాజకోటలో వార్తా పత్రికల పై నిషేధం తొలగింపు

రాజకోట, మే ౧౫

నేటిదినం రాజకోటదర్బారు జన్మభూమి, రాజస్థాన్ మొదలైన అను వార్తాపత్రికలమీద ఉన్న నిర్బంధాలను తొలగించినట్లు ప్రకటించినారు, క్రిందటి జనవరినెలనుండి యీపత్రికలమీద నిషేధమును జరుగుచున్నాయట రాజకోటలో మునిసిపాలిటి వ్యవహారాలను ప్రజాప్రతినిధులకు అప్పగిస్తున్నట్లుగూడా ఒక ప్రకటనగావించినారు

ఆగర్వాలాగారు గతనెల ౨౨వ తేదీని అరెస్టు చేసిరి వీరిద్దరికి నిన్న చెరొక సంవత్సరం కఠినశిక్ష వేసినారు ఆగర్వాలాగారికి ౨౦౦ రూపాయల జుర్మానా కూడ వేసిరి

ఎం ఎస్. పరమేశ్వరం పిళ్లైగారిని వదలివేయుట

ఇటువంటి తాను కొచ్చిన్ స్టేటు కాంగ్రెసు వ్యవహారాలలో కల్పించుకోనని వాగ్దానం చేసినందున ఎం ఎస్ పరమేశ్వరం పిళ్లగారిని వదలివేయవలసినదని తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వంవారు ఉత్తరువు చేసిరి

సుక్కూరు అల్లరుల విచారణలో నలుగురికి ఉరిశిక్ష

సింధులో సుక్కూరు అల్లరుల విచారణలో ౧౯౩౯ నవంబరులో ఒకముస్లిమును చంపినందున సెషన్సుజడ్జి కొఠారీగారు నలుగురికి ఉరిశిక్ష వేసిరి వీరిలో యిద్దరు జైనోవిద్యార్థులు

మరుసటి కేసులలో ౧౩ మందికి చెరి ౩ సం యేండ్ల కఠినశిక్షయున్నది యిద్దరికి రెండేసియేండ్లు శిక్షయున్నది, ఒకనికి ఒక సంవత్సరం శిక్షయున్నది నేరారోపణ యియుకరు నిర్దోషులని వదలినారు.

ఆగ్రా, మే౧౫

ఫార్వర్డుబ్లాకు సభ్యులకు రెండు వేరల యాకోడిగారికి ఆరునెలల్లోను, సైనికుల ప్రోత్సాహము కావలెనని దేశరక్షణ చట్టమునుసరించి విధించిరి

అలహాబాదులో ఉపన్యసించినందుకుగాను మౌల్వీ సయ్యదుమహమ్మదుగారిని అరెస్టు చేసిరి,

బొంబాయి, మే ౧౫

ఈ చట్టముప్రకారం శిక్ష నను భవించుచున్న సోషలిస్టు నాయకులగు సహజానందుగారిపట్ల భక్తియును, వారిఅరెస్టునకు శిక్షకు అసమ్మతియు తెలుపునిమిత్తము ౧౫వ తేదిని ఊరేగింపులు సభలు జరుపుటకు ఫార్వర్డుబ్లాకువారు నిశ్చయించిరి బొంబాయిలో అట్టి ఊరేగింపులు సభలు జరుపరాదని పోలీసుకమీషనరు ఉత్తరువు చేసెను

బెంగుళూరు ప్యాసెంజరు సామాను రైలును ఢీకొనుట

మద్రాసు మే౧౫

ఎం ఎస్ ఎం రైల్వే ట్రాఫిక్ మేనేజరు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు

నిన్న సాయంత్రం ౩ గంటల ౧౦ నిమిషాలకు “బెంగుళూరు-మద్రాసు” ప్యాసెంజరుమెయిల్ ఇట్టిస్టేషనువద్ద సామానురైలును ఢీకొన్నది నష్టమేమీ జరుగలేదు. సామానుబండిలోని పెట్టెలుకొన్ని తప్పిపోయినవి కొంతమంది ప్రయాణీకులకు స్వల్పగాయాలు తగిలినవి. చికిత్స చెయ్యడంతోనే వాళ్లు వెళ్లగలిగి స్వాస్థ్యం పొందినారు

ఈవేళ ఉదయం ౧౧-౧౫ నిమిషాలకు రైలుమార్గాన్ని సరిచేసినారు రైళ్ళరాకపోకల్లు మామూలుగా జరుగుచున్నవి ఈ రైలు ప్రమాదం జరిగినకారణాల్ని దర్యాప్తుచేయుచున్నారు.

బ్లూమౌంటెన్ ఎక్స్‌ప్రెస్

బ్లూమౌంటెన్ ఎక్స్‌ప్రెస్ నేటి ఉదయం మద్రాసు సెంట్రలుస్టేషనుకు ౭-౩౦ గంటలకుచేరవలసింది కాని మయిల్ పట్టివద్ద శిథిలాలన్నితొలగించినతరువాత యీరైలుస్టేషనుమీదుగా వచ్చి మధ్యాహ్నం ౧-౩౦ గంటలకు అనగా ౬ గంటలు ఆలస్యంగా మద్రాసు సెంట్రలుస్టేషను చేరింది.

మయిల్ పట్టివద్ద ఈ ప్రమాదం జరిగినందువలన యిరవైగంటల కాలం రైళ్ళ రాకపోకలకు ఆటంకం కలిగినది కనుక ఏరైలూ నేరుగ మద్రాసు సెంట్రల్ స్టేషన్ చేరుకోలేదు పలబ నుండొచ్చిన ఎక్స్‌ప్రెస్ నేటిఉదయం ౭-౩౫ గంటలకు మద్రాసు చేరవలసింది మధ్యాహ్నము ౨-౩౦ గంటలకు వచ్చిచేరినది.

బెంగుళూరు మెయిలు, ప్యాసెంజరు ఉదయం ౭-౧౫, ౫-౩౫ గంటలకు మద్రాసుచేరవలసినది సాయంకాలము ౩-౩౦, ౪-౪౦ గంటలకు చేరినవి

మద్రాసు రావలసిన కలకత్తా మెయిలు ఈనేటి ఉదయం రెండున్నరగంటలు ఆలస్యంగా వచ్చినది, రైలుమార్గంలో గాలివానలుగా వుండడంచేత ఈ ఆలస్యానికి కారణమయింది

బెంగుళూరు మెయిలు

నిన్నరాత్రి మద్రాసులో బయలుదేరిన బెంగుళూరుమెయిలు ౬గంటలు ఆలస్యంగా చేరినది ప్రమాదం జరిగినచోట రైలు మార్గాన్ని బాగుచేయించడానికి రైల్వే ఉద్యోగులు ప్రమాదం జరిగినచోటికి వచ్చినారు ఇంతవరకూ తెలిసినదానిని బట్టి ఏమీ వస్తుప్రమాదం జరిగినట్లు లేదు ధననష్టం ఏమీ జరగలేదు ”

క్షామబాధ

హైదరాబాదు (దక్కన్) మే ౧౫ ప్రభుత్వప్రకటన శాఖనుండి ఈ క్రింది ప్రకటన వెలువడినది

(౧) వర్షపాతం మంచిగా పండకుటవలన ఆదిలాబాదు జిల్లాలోని ఆదిలాబాదు, కిన్వాటు తాలూకాలలో క్షామపరిస్థితులు చాలా బయలుపడినవి. కావున ఈరెండుతాలూకాలను క్షామ బాధితప్రదేశములుగా పట్టికనుండి తొలగించబడినవి,

(౨) ౧౩౫౦ ఫసలీ ౨౨వ తేదిన హైదరాబాదు రెవెన్యూ శాసనము క్రింద భూస్వాధీనతకు సంబంధించి నిజాం ప్రభుత్వ అధికారులవారు నిజాంగారి ప్రాముఖ్యమైన మార్పు యందున్న మొంటు సంతకము చేయు అధికారము నవాబ్ సాలార్ జంగు బహదూరుగారి ఎస్టేటునాజిం వరకు మొలేకుకు ఇచ్చినారు.

దాక్షిణాత్య లోకోక్తులు

సామెతలలో ఎంతో అర్థము ఇమిడియుండును వినుటకు వినోదకరము భాషకు ఒక అలంకారప్రాయము చరిత్రకు కొంత ప్రకరణము కవిత్వానికి తోడునీడ భాషాప్రకటనానికి పుష్టి పండితపామరులకు సంగమస్థానము ఇవి సామెతలలోని విశేషము ప్రతిదేశములోను ప్రతిజాతిలోను ప్రతిభాషలోను సామెతలను యుండిస్థానమున్నది ఒక్కొక్క ప్రాంతములో ఒకవిధమైన సామెతలు అవి జనుల భావములకు ఆచారములకు వ్యక్తీకరణముగా యుండును

ఇకమనమాట యేమోకాని తెలుగువారి సామెతలకు ప్రత్యేకస్థానములేదు ప్రాయికముగా సామెతలు యతి ప్రాసయుక్తముగా నుండును ప్రాసతో చిట్టచివర పాడుచుండువారికి అని యెవ్వరో అన్నారట సామెతలు మూడు రకాలుగా నుండును హాస్యరసయుక్తమయినవి బూతులతో నిండినవి లోకానుభవయుక్తమైనవి యిట్లు పలుతెరగులుగానుండును

తెలుగులోని సామెతలను ఒకరో చేర్చి ఒకటి రెండు గ్రంథాలు ప్రకటించినారు అయితే అందు దశాంశమైనా కూర్పలేదని చెప్పవచ్చును ఒక్కొక్క జిల్లాలో ఒకవిధమైన సామెతలు కలవు ఇవన్నింటిని ప్రతిమండలమువారును కూర్చి వివరములతో కూడిన ప్రకటించుచున్నచో కొంతకాలానికి మరెవ్వరైనా అన్నింటి నొకచో కూర్చుటకు వీలుండును

మన ఆంధ్రులకు అరవలకు పూర్వకాలమునుండి ఆచెందుకో పరిపడకున్నట్లున్నది అరవలుకూడా తెలుగువారినిగురించి హేళనముగా సామెతలు చెప్పుకొందురు తెలుగువారును ఆదేపద్ధతిపై అరవవారిని గురించి చెప్పుకొందురు

శ్రీనాథమహాకవికి అరవసాంబారు రసము రుచించకపోయెను. ఆంధ్రులకినీ ఇప్పటికినీ సాంబారు రసం అంటే సరిపడదు శ్రీనాథునికి అరవదేశము మందికూడా సరిపడనట్లులేదు "ఎర్ర" జాతివారిని వారు వర్ణించినదివింటే ఈసంగతి అర్థమౌతుంది ఆతనితర్వాత పండిత రాజజగన్నాథరాయలవారికిని ఇదే విరోధముండినది ఆయన "ప్రౌఢ మనోరమాకుచమర్దిని"లో ద్రావిడులమాట ఆచ్చటచ్చట వ్యక్తమగుచున్నది

దక్షిణదేశములోని కొన్ని పట్టణాలను ఆచారాలను ఆంధ్రుల సామెతలలో కక్కి సాధారణమైపోయినవి అట్టిసామెతలెన్నియున్నవో కాని నాకు తెలిసిన ఆయిదారింటిని ఇందు తెలుపుతొంటాను

అరవభాష మనవారికి సరిపడినట్లులేదు ఎవరైనా మాట్లాడేదానిలో అర్థముకాకుంటే ఏమిటదీ "అరవమొర్తుకోళ్లు" అని ఎగిబడతారు, "అరవ అధ్వాన్నము" అనియు, మరొక సామెతకలదు

ఎవరైనా బందచారీ చేస్తే దాన్ని "అరవచాకిరీ" అంటారు

తిరుపతిక్షౌరంఅంటే అందరికీ తెలిసినదింగతే తిరుపతికిపోతే యాత్రికులెక్కువ మంగిలెక్కువ కొండకు తిక్కేశ్వరునికి వెండుకలంటే చాలప్రీతి యైకలుకూడా నున్నగా బోడికొట్టించుకొని వెంట్రుకలు సమర్పించుకొని వస్తారు

అయితే మంగళు క్షౌరానికి పోయినవారిని వరుసగా కూర్చొనపెట్టి ప్రతివానినెత్తిన ఒక పట్టుపెట్టి ఆ మనిషి తనవాడుఅని చెప్పి వెళ్ళేకుకొందురు ఆప్రకారము రిజిష్టర్ కొట్టి మనిషిని ఇంకొక వంగలివాడు మూడుపాళ్లంకెల పైకిమిత్తునున్నారు మట్టుకు అట్టియుట్లైనా మంగిలికి యింతో ఘోరయుక్తము ప్రారంభమైనదన్నమాటే ఇట్టి పట్టిలఖ్మిగానికే మనవారు తిరుపతి క్షౌరం అని ప్రసిద్ధి నిచ్చినారు

ఇంకొ కొన్ని దక్షిణానికి విజయంచేస్తే "చిదంబరరహస్యము" తెలుసుకోనగద్దును చిదంబర క్షేత్రములోని ఒక దేవాలయము గుడిలో ఒక పర్దా కట్టియుంటారట దానిలోపల ఏమీ ఉండదు అయినా యాత్రికులు అందు దేవుడున్నాడని భావించి కొంటారట ఏమీలేని కథునను రహస్యదనానికి మనవారు చిదంబరరహస్యం అంటారు

ఇంకొంచెము దక్షిణానికి పోతే కంచి "బంగారుబల్లి" కలదు మనలోనిమూఢ నమ్మకము ...... అని ప్రతితాము ఇప్పటికీ ...... కంచి మద్రాసు రాజధానిలోనున్నది అయితే అప్పటినుండి మనవారికి తెలియలేదు ...... ఎవ్వరో మహానుభావులు ఆసామెతను కల్పించిపోయినారు బ్రాహ్మణులలో నొకడు తన విస్తరి ఎత్తివేయరా అంటే యెంతకుండి నాన్నారు అని అడుగుతారట ఫలానివాన్ని పిలుచుకొనిరారా అంటే అతడు శేకపోతే ఏమిటి ...... అని అడుగుతారట ......

చే "...... ......" అని అడుగుతారట ఈకల్పకము మచ్చటగానే వున్నది

తిరుపతికి సమీపములో "......" అనే క్షేత్రముకలదు "నగరేషుకాంచీ నారీషురంభా" అని ప్రాచీనమునుండి దీని ప్రఖ్యాతి "కంచంతకాపురము" అనే సామెతకలదు తెనాలిరామకృష్ణుడు తన పాండురంగ మహాత్మ్యములో ఎటువర్ణించినాడు

"కాపురాల కంచంత కాపురంబు
బాలవంటిపలంబు కొప్పరచి యురికి
మగనినిటు కట్టి కొండప మగని వెంట
సుదిదలకు మెట్టి పెదలల నుండు గాద"

అంటే కంచిపట్టణమంత పెద్దకాపురము అన్నమాట ఇక్కడవర్ణించినవారు ఒక్కరూ లేదైనా మెచ్చుకొన్నారు

"ద్రావిడ ప్రాణాయామము" అనే సామెత సాధారణము ద్రావిడులు ప్రాణాయామముచేయవలెనంటే నేరుగా ముక్కుపట్టుకోకుండా కుడిచేతిని నెత్తిచుట్టు నుండి వెనవేసుకొనివచ్చి దానితో ముక్కుపట్టించుకొందురట! అప్రకారము ఎవ్వరుచెయ్యరు కాని సామెతప్పుడింది అంటే ఎవ్వరైనా సూటిగాచెప్పుటకు మారుగా డొంకతిరుగుడులు సన్యాసపత్య ప్రసక్తి కాలుచేసి చెప్పవలదని అరవయుక్కలు యున్నారు మాటలవరకుపెంచి పావుగంట కాలహరణము చేసి అంతరమైనను ఒక్కొక్కవారు తమ అభిప్రాయాన్ని వినే సెల్లో పూర్తిగాయొక్కంచలేనిసందర్భములో ఈసామెతను చెప్పతారు

ఇంకా దక్షిణానికి యాత్రచేస్తే మనకు కుంభకోణము ప్రత్యక్షమౌతుంది "కుంభకోణము చేసినాడురా" అని మనవారిలో మోసాలను అనగా మోసముచేసినాడని అర్థము ఇదికూడ అన్యాయంగా వ్యాప్తిగాంచినట్టి సామెతయేఅని చెప్పవలసిందే

ఇంకా దక్షిణానికి దిగితే శ్రీరంగమనే పవిత్ర శ్రీవైష్ణవక్షేత్రం ప్రత్యక్షం అవుతుంది "శ్రీరంగనీతులు" అనేసామెత తెనుగువారిలోచాలప్రసిద్ధి అంటే తాముమాత్రము ఏమీ పాటించక ఇతరులకు బోధించితే అవి శ్రీరంగనీతులు అని మనవారంటారు

ఇంకా దక్షిణానికిపోతే "మలయాళం"లో పడిపోతాము ఈ "మలయాళం" అనేదేశాన్నిగురించి మనదేశంలో వ్యాపించినని కథలు కల్లలు గారెప్పటను లేదు ...... ఈనాడు కూడా పల్లెలలోని జనులు కట్టుకథలనంతా నమ్ముతారు మలయాళంలో అంతా ఆడవాళ్లేనట మగవాడుపోతేనక్కడట అయితే గాలికే పిల్లలుపుట్టుతారట, "మలయాళ భగవతి" అని మంత్రంవేసినారంటే వారెవరో కప్పనో పశువో అయిపోవలసిందేనట ఇంకా యిట్టిచిత్రకథలు కొల్లలుగా వసదేశములో చెప్పుకొంటూవుంటారు

మలయాళ మంత్రాలకు ప్రసిద్ధిఅయిపోయింది పూర్వంలో మంత్రగాండ్లు మలయాళంపోని పోకపోనీ తెలుకున్నా మంత్ర శక్తి వుండే దానిని చూచి మలయాళంలో నేర్చుకొన్నాయని చెప్పతుసేవారు అంతమందికనే మంత్రగాండ్లయి "ప్రతీకన్నీ ...... ఇంద్రజాలాన్ని ప్రదర్శించేదానికిమందు "మహా మలయాళ భగవతి" అని అనుమయ్యోక్కటి తలచుకొంటారు

ఇంకా పెక్కు సామెతలు మరెన్నిదొరుకునో!

ప్రధానమంత్రిగారి రాక

హైదరాబాదు (దక్కన్) ౯౬ ......

రైట్ ఆనరబుల్ సర్ అక్బర్ హైదరీ ప్రధానమంత్రిగారు మద్రాసు పోయియుండిరి నారు నిన్నటియుదయము హైదరాబాదుకు వచ్చిరి

ఆంధ్రబాలికాపాఠశాల మార్పు

(స్వ వి)

మహబూబునగరం తేది ౧౨

ఈపాఠశాల ప్రారంభించినప్పటినుండియు ఇప్పుడున్న స్థానమునందే యుండెను ప్రస్తుతము పెద్దపంతులమ్మ ఈపాఠశాలను మహమ్మదీయ బాలికల పాఠశాలకు సమీపంగా నుంచరాదని కార్యాయిచేసి హుకుం పొందినదట కాని బాలికలకెట్టి ఆయాసంకలుగబోతుందో విచారించ వలసినదిగావుంది మహమ్మదీయబాలికలకు సర్కారునుండి బండ్లు ఏర్పాటున్నవి కాని ఆంధ్రబాలికలకులేవు వారు పాఠశాల ఎంతదూరమైన నడచిపోవలసియేయుండును ఈరీతిగా పాఠశాల ప్రస్తుతస్థానమునుండిమార్చిన ఎటులైన బాలికల సముదాయము తగ్గునని తోచుచున్నది. ప్రస్తుతము గ్రామమధ్యలోనున్నది

అంజుమన్ తరఖీఉర్దు నౌజవానాన్

(స్వ వి)

మహబూబునగరం తేది ౧౨

ఈసంఘము హైద్రాబాదులో ఏర్పాటైనదట దానిశాఖ యిచట గలదు దీనికి హాసనలీమిర్జా వకీలు గారు అధ్యక్షులు ఇందులో ఏదేని దినపత్రికలు వచ్చుటలేదు కాని కొన్నికొన్ని ఉర్దు చిన్నచిన్న పుస్తకములున్నని, సెలంకిరూకిలు పొందు చేరగాదున్నాడు ప్రతిరోజు సాయంత్రి ౫౦– ౩లకు తెరచి ౫౦–౭లకు మూయబడును కొందరు మహమ్మదీయయువకులువచ్చి ఒకగంట కూర్చొనిపోదురు.

ఆర్యసమాజప్రచారము

వరంగల్లు మే ౧౩

సార్వదేశిక ఆర్యప్రతినిధిసభవారిద్వారా ప్రచారమొనర్చు శ్రీపండిత కేశవార్యశాస్త్రి గారు యిచ్చటకు చేరిరి– శ్రీ ముల్కభీమయ్యగారి యింటిలో ఆర్యసమాజమున వేదోకసభ జరిగినది– శాస్త్రిగారు వైదికధర్మస్వరూపమును గురించి బోధించిరి– తరువాత శ్రీ కాళోజీ నారాయణరావు (వకీలు) గారు ధర్మమును విపులముగా బోధించుచు ప్రజలకు కర్తవ్యమును చక్కగా నచ్చజెప్పిరి

శాస్త్రిగారిచట యింకా కొంతకాలముండి స్థిరముగా ఆర్యసమాజప్రచారము చేయుదురు– ఇచ్చట ఆర్యసమాజమున ఒక హిందీపాఠశాల మున్నూదా తెరకొల్పిరి–

ఎన్నికలు

ఈసంవత్సరము వరంగలు ఆర్యసమాజము అధికారులీవిధముగా ఎన్నుకొనబడిరి–

ప్రధానులు–శ్రీ ముల్కల భీమయ్యగారు

మంత్రి–శ్రీకాళోజీనారాయణరావువకీలుగారు

మంత్రి, ఆర్యసమాజము

వరంగల్లు

మేళ్లతాళముల కాక్షేపణ

(స్వ. వి)

గంగాపురం తేది ౧౦

ఇక్కడి ప్రసిద్ధమగు గాదింఎబటిత భవానీ దేవాలయమునకు ప్రతిరోజు ముస్లిములు దాళరకు పైక్కులు బాజాభజంత్రీతో సాయంత్రము వెళ్లుచుండిరి ప్రభుత్వమువారి యనుమతిలేకుండ బాజాబజంత్రీలో పోకూడదనినారు. నేడు మేళతాళము లేకుండనే పోయిరి

ఒకబాలిక మరణము

(స్వ వి)

మహబూబునగరము, తేది౧౦

పాతపాలమూరిలో ఆంజనేయ దేవాలయముయొక్క ధ్వజస్తంభముయొద్ద ఒకబాలిక పడుండియుండెను. కొందరుశూద్రులు గండదీపమునకు వచ్చి అలయప్రదక్షిణముగావించి ఆదీపము ధ్వజస్తంభముపై పెట్టబోగ దానిపైనుండు రాతిదీపకలశము ఊడి క్రిందబడెను అది బాలికశిరస్సుపైబడెను. తలపగిలి మెదడు బయటికివచ్చెను. ఆశవమును ఆస్పత్రికి తీసుకవెళ్ళిరి.

రైల్వేబస్సు ప్రయాణీకుల ఇబ్బందులు

వైరాప్రాజక్టు ౧౦మే

ఇదివరలో ఖమ్మంనుండి కల్లూరువరకు రెండు బస్సులు నడచుచుండెను ఒకటి ఉదయం ౮ (ఎనిమిది) గంటలకు బయలుదేరి కల్లూరుమీదుగా అశ్వారావుపేటవరకు పోయివచ్చి అదేబస్సు సాయంత్రం ౬గంటలకు ఖమ్మం చేరుచుండెను మరియొకటి ఉదయం ౧౦గంటలకు బయలుదేరి ౧౨గంటలకు కల్లూరుచేరి అటనుండి మరల అర్ధగంటలో బయలుదేరి ౨-౩౦గంటలకు ఖమ్మం చేరుచుండెను ఇందుమూలమున ప్రయాణీకులకు చాలా సౌకర్యము గానుండెను. బెజవాడకుపోవలసిన ప్రయాణీకులకు ౧౦గంటల బస్సువలన చాలా ఉపయోగము గానుండెను.

కాని ప్రయాణీకుల దురదృష్టవశాత్తు బస్సులటైము మార్చబడినది ఖమ్మంనుండి ౧౦ గంటలకు బయలుదేరుబస్సు ఆసలే రద్దుచేయబడెను ప్రయాణీకుల ఇబ్బందులు చెప్ప నలవిగాకున్నది

ఇప్పుడు ఖమ్మంనుండి కల్లూరుమీదుగా అశ్వారావుపేటవరకు పోవు ఒక్కబస్సు మాత్రమే నడచుచున్నది ౭౨మైళ్లకు ఒకేఒక్కబస్సు! ఖమ్మంలో బయలుదేరుచోటనే బస్సు నిండిపోతుంది కనుక దూరప్రయాణీకులకు అనగా అశ్వారావుపేటవరకు పోవువారికిమాత్రమే ముందు ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడును ఇదేవిధముగా ౭౨మైళ్లలో– సాధ్యమైనంత దూరప్రదేశము వెళ్లే ప్రయాణీకులకు ప్రప్రథమావకాశము కలుగజేసేసరికి ఖమ్మంనుండి– కల్లూరువరకుగల ౩౦ ముప్పది మైళ్ళమధ్యలో ప్రయాణీకులకు చోటుదొరకుటలేదు. ఇదిగమనించి, ఇన్స్పెక్టరుగారు బస్సును ఓవరులోడు చేయవలసినదిగా డ్రైవరులకును, కండక్టరులకును హుకుం జారీచేసినారు,

కండక్టరు చేయుటకేమి చేయవలసినదేమి? ఈ ఆజ్ఞాప్రకారము కండక్టరులు బస్సును ఓవరులోడుచేయ ప్రారంభించినారు. విశ్రాంతిగా ఇరువురుకూర్చుండే సీటుమీద స్త్రాభావముచేయుచున్న కుర్చుకొని కూర్చొనుచున్నారు కాలినడకలో ప్యాసింజరులు భక్తియుగుచున్నారు చివరకు స్త్రీలకై ప్రత్యేకించి ఏర్పాటుచేసిన స్థలములోకూడ పురుషప్రయాణీకుల సంఘర్షణ తప్పుటలేదు

మండువేసవికాలము పవమటిగాడ్పుల వేడిమి– కిక్కిరిసిన ప్రయాణీకుల నిట్టూర్పుల వేడిమితో సమ్మిళితమై ప్రయాణీకుల నక్కిరిబిక్కిరిచేయుచున్నవి

ఇదేయితిక్రమముండే దబ్బాపోయి– తనీపట్టే ఆని– లోగడ రెండుబస్సులు నడిచేప్పుడు కలిగే సౌకర్యాలలో ఇప్పుడు శతాంశమైనా లేకపోగా ఓవరు లోడుచేయుటచే ప్రయాణీకులకు ప్రాణాపాయము కలుగవచ్చును దయచేసి తమయుత్తరువును పునర్విచారణచేసి రెండవబస్సు కల్లూరువరకు నడచేఏర్పాటుచేయండి, మీ డిపార్టుమెంటుకు ఆదాయమూ హెచ్చగును మాకూసౌఖ్యంగాఉండునుఅని యెన్నియో విజ్ఞప్తులు ప్రయాణీకులు పంపుకొనినారు. కాని, ఇన్స్పెక్టరుగారు వానిని బుట్టదాఖలుచేసినారు

ఇంతేగాక– ఇప్పుడునడచే ఒక్క బస్సులో నైనా టప్పాసౌకర్యములేదు ఊరోళ్లు షరకల సీటుపప్పా రేవుచేయను టైములో కొంచెమార్పు చేసిన యో ఈఇబ్బంది అతిశీఘ్రముగా తొలగిపోగలదు ఉన్నతాధికారులీవిషయమున తగిన శ్రద్ధవహించి ప్రయాణీకుల సౌకర్యముల కొరకు త్వరలో ఏర్పాట్లు గావింతురని కోరుచున్నాము

ఇట్లు

యం. వి. యస్. రావు

వైరాప్రాజక్టు

వడగండ్ల వర్షము పైరుల నష్టము

(స్వ వి) మహబూబునగరం తేది ౧౦

నేటిసాయంత్రము ౪౧/₂గంటలకు అమితంగా గాలిదుమారము లేచి వడగండ్లవర్షముపడ్డది వాటి పరిమాణము గులకరాళ్లంతయుండెను వాటివల్ల మామిడికాయలు రాలిపోయేకాక తయారైన వెన్నియో చేలు నష్టమై ధాన్యమంత రాలిపోయి రైతులు సర్కారుకు పెళ్ళుటయేకష్టమని వాపోవుచున్నారు

గోలకొండపత్రిక

విక్రమనామసం॥ర వైశాఖ బ॥ ౨
గురువారము

క్రొత్త బ్రిటిషు మంత్రివర్గము— భారతీయాశయము

చేంబర్లేనుగారి స్థానమున బ్రిటిషు ప్రధానిగ చర్చిల్‌గారు వచ్చుట వలన ఇకమీఁద భారత దేశ సమస్య సంశయస్థితిలోనుండక త్వరలో ఏదో ఒకతీరున నిశ్చితము గున ని డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్య గారు చెప్పిరి. చర్చిలుగారు ఏ సమస్యనుగాని విశేషకాలము ఆపియుంచక త్వరలో తేల్చెడి గుణముగలవారు. భారత దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము నీయవలెనను సమస్య అటోఇటో త్వరగా తేలవచ్చును. కాని అనుకూలముగా తేలునా తేలదా అనునదియే ప్రశ్న, అనగా వెంటనే కాంగ్రెసువారు కోరు భారతీయాశయములను ఇచ్చివేసెదరా లేదా? ఈ విషయమున క్రొత్త బ్రిటిషు మంత్రివర్గము యొక్క అనుకూల ప్రతికూలతలు ఎంతవరకుండును?

క్రొత్త యుద్ధ మంత్రివర్గము ందు బ్రిటిషు లేబరుపార్టీ ముఖ్యులగు అట్లీగారు ఒక మంత్రిగానున్నారు. వీరిప్రధానకర్తవ్యము యుద్ధమునందు బ్రిటిషువారికి జయము కలుగునట్లు పనిచేయుటయే అయినను, వీరికి భారత దేశస్వాతంత్ర్యాశయమందు చిరకాలముగా అభిమానమున్నట్లు వ్యక్తపరుపబడి యుండుటచేతను, భారతదేశమునందు అన్ని పక్షములవారును ప్రస్తుత యుద్ధమునందు బ్రిటిషువారికి వస్తు మనుష్యసహాయమునకేగాక, నైతికముగగూడ సహాయమగుటవలన బ్రిటిషువారి బలము మరింత హెచ్చును గనుకను అట్లీగారు భారతదేశాశయమును తీర్చుటకై అధికారస్థానములోనుండి తానేమైన సహాయము చేయుటకు వీలున్నచో, దానికి ఇప్పుడే తగిన అవకాశము.

ఇప్పుడు భారత దేశమునకు సెక్రిటరీ ఆఫ్‌స్టేట్‌గా బ్రిటిషు మంత్రివర్గమందు ఉన్నమంత్రి యల్, యస్. అమెరీగారు. వీరు భారతదేశములో జన్మించినవారు. సంయుక్తరాష్ట్రమందు ఇదివరలో గోరఖ్పూరునందు అటవీశాఖ ఉద్యోగిగనుండిన చార్లెస అమెరీ గారి కుమారుడు. వీరు కన్సర్వేటివు పక్షమువారే. అనగా భారత దేశమునకు స్వరాజ్యమును ఎంతమాత్రము ఇవ్వరాదు అని తలచెడి పక్షములో సభ్యులు కాని ఇదివరలో భారత రాజ్యాంగశాసనమునుగూర్చి పార్లమెంటులో చర్చసాగుచుండి నపుడు వీరు భారత దేశమునకు వెంటనే సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య మిచ్చుటకు తగిన అర్హతలేకున్నను, "ఎల్లకాలము మీరు పరాధీన స్థితిలో నుండవలెనని మనము భారతీయులతో ఎటుల చెప్పగలము" అనుచు, చర్చిల్‌గారితో ఏకీభవించ జాలమనిరి. అనగా భారత దేశ స్వాతంత్ర్యవిషయమున వీరు అసలే దానినొసగరాదను వారుకారని స్పష్టమైనది.

అమెరీగారు క్రొత్త ఉద్యోగమును స్వీకరించిన తర్వాత మొట్టమొదటి సారిగా మే ౧౭వ తేదినాడు లండనులోనున్న అన్నిరకాల భారత దేశంలోని పత్రికల ప్రతినిధులకు దర్శనమిచ్చి సంభాషించుచు, భారతదేశము తమ జన్మస్థలమనియు, ఆదేశము యెడ తమకు సహజమైన అభిమానముగల దనియు చెప్పిరి. తన అనుభవమంతయు తనకు స్వపరిపాలన సిద్ధాంతమునందు విశ్వాసము దృఢముచేసినదని చెప్పిరి. భారత దేశ రాజ్యాంగాభివృద్ధి సమస్యను చర్చించుటలోగల చిక్కులు తానెరుగుదు ననియు, వెంటనే ఆ విషయమై ఎట్టిఅభిప్రాయముగాని చెప్పజాలననియు, కాని నిష్పక్షపాతమైన మనస్సుతో స్వతంత్రముగ ఆచిక్కులను గురించి ఆలోచించెదమనియు అమెరీగారు చెప్పిరి,

స్వపరిపాలన సిద్ధాంతమునందు దృఢవిశ్వాసముంచి, నిష్పక్షపాత దృష్టితో భారతదేశ రాజ్యాంగాభివృద్ధి విషయమును క్రొత్త సెక్రటరీ ఆఫ్ స్టేట్‌గారు పరిశీలించి, ఆ విధాన తేలెడి నిర్ణయమును నిలుపుచో భారత దేశ భవిష్యత్తును గూర్చి నిరాశజెంద నవసరమే ఉండదు.

ఆంధ్రియువతీమండలి సంతాపసభ

శ్రీమహారాజా బహద్దరువారి మరణమునకు విషాదమును వెల్లడించుటకు ఆదివారం ౧౯-౫-౪౦ నాడు మండలి భవనమున సభజరిగెను. శ్రీమతి రంగమ్మరెడ్డిగారు అధ్యక్షతవహించి మహారాజా బహద్దరువారి జీవితమును వారి దానధర్మములనుగురించి ఉపన్యసించిరి. తరువాత ఈక్రింది తీర్మానము సీతాకుమారి గారిచేత ఉపపాదింపబడిటి. వరలక్ష్మమ్మగారిచేత బలపరుపబడెను,

"మనరాష్ట్రము దాదాపు ౨౫సంవత్సరములు ప్రధానామాత్యులుగానున్నవారును తమ అవిరళ దానధారలచే ననేకసంఘములకు కోట్లకొలది బీదలకు ఆశ్రయమైనవారును విఖ్యాతిక ళాపోషకులును అగు శ్రీశ్రీ మహారాజా సర్ కిషన్ ప్రసాదు బహద్దరు యామీనస్ సల్తనతువారి మరణమునకు మాదుర్భరవిషాదమును వెల్లడించుచు వారియాత్మకు శాంతికలుగుగాకయని కోరుచున్నాము.

సభ్యులందరును లేచి అంగీకరించిరి.

సంస్థానాల ముస్లింలీగు

హైదరాబాదు (దక్కన్), తీరుగ౩
అఖిలభారత సంస్థానాల ముస్లింలీగు మహాసభ అధ్యక్షులగు నవాబు బహదర్‌యార్ జంగు బహదర్‌గారు ఆమహాసభయొక్క స్థాయిసంఘమునందు హైదరాబాదు ప్రతినిధులుగ గాజీ అబ్దుల్‌హసన్ సయ్యదలీ, మహమ్మద్ అబ్దుల్ రవూఫ్ గారలను నియమించినారు.

సికింద్రాబాదు ఆర్య సమాజ వార్షికోత్సవము

సికింద్రాబాదు ఆర్యసమాజముయొక్క ౪౨వ వార్షికోత్సవము ౨వ రోజు ఉదయము భజనలు ప్రార్థనలు, హవనముతో ప్రారంభమయ్యెను. పిమ్మట పండిత గంగాప్రసాదు ఉపాధ్యాయ, యం. ఏ. గారు గాయత్రీమంత్రమునుగూర్చి ఉపన్యసించిరి.

సాయంకాలము గంగాప్రసాదు ఉపాధ్యాయగారు జీవాత్మయొక్క ఆధ్యాత్మికార్థమునుగురించి ఉపన్యసించిరి. రాజగురు ధురేంద్రశాస్త్రిగారు ఆధ్యాత్మిక సాధనమునుగురించి ఉపన్యసించిరి.

మూడవరోజు

మూడవరోజు బాల్యవివాహ నిషేధశాసనమునుగూర్చి చర్చజరిగెను. ఆశాసనమును సికింద్రాబాదు ఆర్యసమాజమువారును ఆస్థలములోచేరియుండిన ఇతరులును సుమారు ౬౦౦మంది ఆమోదించుచున్నారను తీర్మానమును శ్రీయుత బాజీ కృష్ణారావు, బి. ఏ. బి, ఎల్ గారు ప్రతిపాదించిరి, పండిత గంగాప్రసాదు ఉపాధ్యాయులవారు దానిని బలపరచిరి. పిమ్మట తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించబడెను. పిమ్మట పండిత రాజగురు ధురేంద్రశాస్త్రిగారి విజ్ఞప్తిపై సికింద్రాబాదు ఆర్యసమాజమందిర నిర్మాణమునకు విరాళములు వసూలుచేయబడెను.

ప్రధానమంత్రిగారి పర్యటనము

హైదరాబాదు, మే ౧౯
రైటు ఆనరబుల్ సర్ అక్బర్ హైదరీ ప్రధానమంత్రిగారు ఈసంవత్సరపు వర్షాకాలములో బరాడుకుపోయి అక్కడినుండి బుర్హానుపూరుకు పోవగలరనియు అక్కడ మొదటి అసఫ్‌జాగారి సమాధికి జ్యారత్ చేయగలరనియు సంగతి తెలియుచున్నది.

బొంబాయి-కలకత్తా

౯ గం॥ లో విమాన ప్రయాణం

బొంబాయి —
బొంబాయినుంచి కలకత్తాకు ౯ ౧/౪ గంటలలో మధ్య ఎక్కడా దిగకుండా విమానం ద్వారా ప్రయాణముచేయుటానికి వీలుపడునట్లుగా టాటాకంపెనీవారొక క్రొత్తస్కీమును తయారుచేసి ప్రభుత్వంవారికి సమర్పించబోతున్నారు, ఈవిమానానికి ఇంజనులు ఒక్కటికంటె ఎక్కువగావుండును రాత్రిపూటనే ప్రయాణంచేయడానికి ఏర్పాటుచేసినారు. అందుచేత ప్రయాణీకులు పడుకొని నిద్రపోవటానికి సౌకర్యాలు అమర్చబడినవి. విమానాలు గంటకు ఎంత స్పీడుగా పోతు... తో పోవును. అటునుంచి వచ్చేదిగాని. ఇటునుంచి వెళ్లేదిగాని విమానాలు ప్రయాణీకులకు ఇబ్బంది లేకుండా సకాలంలో ఉదయం పూట నడిచేటట్టుగా ఏర్పాటుచేయబడును.

రైలు ఇంజనుల నిర్మాణం

కాంచ్రపారా కార్యాలయములో జరుగును

సిమ్లా, మే౧౯:—
మూడు రైల్వేలయొక్క ప్రధాన ఇంజనీయర్లున్నూ, రైల్వేబోర్డు ప్రతినిధులున్నూ ఈమధ్య ను సమావేశమై చేసినచర్చల ఫలితంగా బ్రాడ్‌గేజ రైల్వేఇంజనులు తయారు చేయుటకు గాను కలకత్తాకు ౨౫మైళ్ళలోవుండే కాంచపారా వర్కుసాపులో యంత్రములు వగైరా నెలకొల్పుటకు నిర్ణయంజరిగింది. జి. హంఫ్రీసు, కె.సి. శ్రీనివాసన్ గార్లతో యేర్పడిన నిపుణుల సంఘము యొక్క శిఫార్సులననుసరించి ఈనిర్ణయం చేయబడ్డది. కాంచపారాలో ఇదివరకుండిన మరమ్మతులుచేసే యంత్రాలు ఎక్కడికి మార్చేది తేలలేదు.

సంవత్సరానికి నూరుఇంజనులు తయారు చేయుటకిప్పుడు ప్రణాళికను సిద్ధం చేస్తున్నారు. సాధారణంగా ఇండియాకు ఏడాదికి నూరుఇంజనులు కావలసివచ్చును. యంత్రములువగైరా నెలకొల్పుటకు రెండుసంవత్సరాలు పట్టును. యుద్ధం వల్ల ఈ యంత్రసామగ్రిని యూరపునుంచి తెప్పించుటకు చిక్కులేర్పడినవి. డాలరు మారకం ధర హెచ్చుగుటచేత అమెరికానుంచి తెప్పించుటకూడా లాభముకాదు. అందుచేత బ్రిటిషు యంత్రసామగ్రి బహుశా తెప్పించబడుతుంది.

జూన్ నెలాఖరులో సిమ్లాలోజరిగే రైల్వేల ఆర్థిక స్థాయిసంఘంవారి సమక్షంలో స్కీము ప్రాప్తిగా చర్చింపబడును. అది సాధ్యం కాకపోతే అనంతరమైనా ఇందుకోసం ప్రత్యేకసమావేశం జరుగుతుంది.

రాజకోట సంస్కరణలు

ప్రజాప్రతినిధిసంస్థలు స్థాపింపబడును

ఠాకూరు సాహేబు ప్రకటన

రాజకోట,మే౧౯—
రాజకోట సంస్థానాధిపతి ఠాకూరుసాహేబుగారి చేవ్రాలుతో నీక్రింది ప్రకటన వెలువడినది. అందిట్లున్నది:—బ్రిటిషుప్రభుత్వానికీ సంస్థానికీ వుండే పరస్పరసంబంధానికిగాని, సంస్థానములో సంస్థానప్రభుత్వము యొక్క అధికారానికిగాని ఏవిధమైనభంగము లేకుండ సంస్థానములో వివిధసంఘములవారి న్యాయమైన హక్కులకు భంగము లేకుండ, ప్రజాప్రతినిధిసంస్థలను బాధ్యతాయుతసంస్థలను అభివృద్ధిపరచుటద్వారా ప్రబల రాజకీయాభివృద్ధిని సాధించడం మాతండ్రిగారైన శ్రీలఖాజీరాజ్‌గారి సంకల్పమైయుండెను. ఆసంకల్పంతో వారుప్రజాప్రతినిధిసభను మ్యునిసిపాలిటీని నెలకొల్పిరి. గతసంవత్సరం దురదృష్టవశాత్తు ప్రజలకు సంస్థానాధిపతికి కలిగిన మనస్తాపంచేత ప్రజాప్రతినిధి సంస్థలు యథాపూర్వము తాత్కాలికంగా రద్దుచేయబడి నిర్బంధశాసనాలు అమలు జరుపబడవలసివచ్చెను"పలుమారు ప్రజలు కోరినప్రకారం తండ్రిగారి సంకల్పాన్నొప్పున ప్రజలకు మరల ప్రజాప్రతినిధి సంస్థలను ప్రసాదించడానికి ఠాకూరు సాహేబుగారు మతమదివాను గారికనుమతినొసంగుచు ప్రకటించిరి.

దేశీయచక్కెర ఎగుమతికి క్రొత్త అవకాశము

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువకు ఇండియాప్రభుత్వ విజ్ఞప్తి

సిమ్లా, మే ౧౩
వెస్టుఇండీసులో చెఱకు ఈతేప సరిగాపండనట్లు వృల్లన్ ప్రభువుగారు నిన్న అంచెనుండి రేడియోలో చెప్పిరి. అక్కడనుండి చక్కెర ఎక్కువగా లభించదు. కనుక బ్రిటిషుప్రభుత్వం వారు ఇండియానుండి చక్కెర కొనవలసినదని ఇండియాప్రభుత్వంవారు విజ్ఞప్తిచేసిరి. చౌకధరలకు దేశీయచక్కెర సప్లయిచేయవచ్చునని కూడ ఎరిగించిరి. ఇండియాలో అమ్ముడు కాకుండా మిగిలిపోయినచక్కెరకు ఈవిధముగా విక్రయావకాశము యేర్పడవచ్చును.

శంకరప్రసాదుగారికి ఉపకారవేతనము

ఇంతకుపూర్వము నవరుమహాసబు గానుండిన శంకరప్రసాదు బి. ఏ. గారికి ... ఉపకారవేతనము ప్రధానమంత్రి ఆజ్ఞానుసారము ప్రసాదింపబడినది.

మహారాజా సర్ కిషన్ ప్రసాదుగారి దేవిడీలు సురక్షితముగా నున్నది

హైదరాబాదు తీరు ౧౫
శ్రీ. శ్రీ. మహారాజా గారి దేవిడీలు కొలిక సురక్షితముగాయున్నది. ప్రస్తుతమిది వారి ఆస్తుల కోశాధికారి భద్రపరచి యుంచఁబడియున్నది. ... బిడ్డల ... వారి ... పరీక్షించ నిలిచెను.

నిజాంరాష్ట్రి మేరుసంఘ ఆరవ వార్షికోత్సవము

విక్రమనామసం॥ర వైశాఖ బ॥౫ (మే ౨౬ ౧౯౪౦) ఆదివారము సాయంత్రము ౪ ఘంటలనుండి రెడ్డిహాస్టలుహాలులో మేరుకులవాయకులైన (సర్ చౌద్రి) శ్రీయుత శాస్త్రి ఆనేవయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద ఈవార్షికోత్సవము జరుపబడును. ఇట్టి శుభఅవసరమున స్వకులమహాశయులు అఖిలభారత మేరుసంఘాధ్యక్షులైన శ్రీయుత మల్లెల శోభనాచలపతిరావు కవిరాజవైద్య విద్వాన్ యం. బి, హెచ్, అండు విశాఖపట్నం-బి- (బెజవాడ గార్లు) మేరుకులసంఘ నాయకులైన శ్రీయుత కొటారము ... గారు, ... సంఘ సదర్ పంచాయతీ కార్యకర్తలగు శ్రీయుత ... గారు మొదలగువారు ఉపన్యసించెదరు.

హైద్రాబాదు బజారు ధరలు

తేది ౧౩-౫-౪౦ ఫ.

పల్లా ౧కి ౧౨౦ సేర్లకూరకము, ధరలన్నీ హాలీవి.

బియ్యము	పల్లా ౧కి ధర రూ	అ	పై
కిచిడీసాంబర్లు	౨౧	నుంచి	
	౨౨	౫	వరకు
సంబర్లు	౨౨	౫	౦
ఢిల్లీభోగాలు	౨౦	౦	౦
రాంసాగర్లు	౧౫	౫	౦
నానక్రాం	౨౧	౦	౦
ఆర్కాటి	౧౯	౫	౦
కోనామణి	౧౫	౫	౦
బుడుములు	౧౩	౫	౦
దేవాకరి	౧౩	౪	౦
గోధుములు			
బన్సి	౧౫	౧౨	౦
లష్కరీ	౧౫	౦	౦
పోటియా	౧౩	౫	౦
ఎర్రగోధుములు	౧౬	౦	౦
జొన్నలు			
తెల్లజొన్నలు	౧౦	౧౨	౦
పచ్చజొన్నలు	౯	౫	౦
మడికట్టుజొన్నలు	౯	౦	౦
సెనగలు	౧౪	౨	౦
కందులు	౧౦-౧౨-౦ నుంచి		
	౧౨-౧౨-౦ వరకు		
మినుములు	౧౭	౧౨	౦
లంకలు	౧౨	౧౨	౦
సజ్జలు	౧౦	౫	౦
కుసుములు	౯	౪	౦
పప్పు			
సెనగపప్పు	౧౫	౪	౦
కంది ,,	౧౭	౫	౦
సిరిసెనగ ,,	౨౩	౦	౦
లంక ,,	౧౬	౪	౦
మినప ,,	౨౪	౫	౦
పెసర ,,	౨౨ నుంచి		
	౨౪ వరకు		
బెల్లము	౧౬	౫	౦
ఉప్పు	౧౩	౦	౦
ఉల్లిగడ్డ	౨	౦	౦
మినపవరుగు	౨౬ నుంచి ౩౦ వరకు		
చక్కెర మణుగు (౪౦ సే)			
జావా ,, ,,	౧౬	౧౦	౦
బొంబాయి ,, ,,	౧౬	౩	౦
మద్రాసు ,, ,,	౧౬	౪	౦
నిజామాబాదు ,, ,,	౧౬	౪	౦
ఎర్రచక్కెర ,,(౧౨సే)	౩	౦	౦
దర్గాచక్కెర ,,(౪౦ సే)	౧౭	౫	౦
ఎల్లిగడ్డ ,,౧౨సే	౨	౧౦	౦
అల్లం ,, ,,	౨	౧౨	౦
నూనె మణుగు ౧౨ సే			
కొబ్బెరినూనె	౪	౧౪	౦
కుసుమనూనె ,,	౩	౧౪	౦
నువ్వులనూనె ,,	౩	౧౨	౦
వేరుసెనగనూనె ,,	౩	౫	౦
పుంటినూనె ,,			
కిరోసిన్ (గ్యాస్),, డబ్బా ౧ కి			
తెల్లది ,,	౪	౩	౦
పచ్చది ,,	౩	౯	౦
నెయ్యి మణుగు ౪౦ సే			
వివరనెయ్యి ,, ,,	౪౬	౦	౦
తెలంగాణా ,, ,,	౪౦	౦	౦
వనస్పతి డబ్బా ౧ కి	౧౧	౨	౦
బంగారు తు ౧ కి	౬౪	౫	౦
వెండి ౧౦౦ తు	౩౩	౪	౦
తు ౧ కి	౦	౧౦	౯
సవరన్ ౧ కి కల్దారు రూ	౨౫	౪	౦
మారకం			
హాలీకి కల్దారు	౧౭	౧౧	౦
కల్దారుకు హాలీలు	౧౭	౯	౦
ఆముదాలు బస్తా	౧౪	౦	౦
వేరుసెనగ			
బుడ్డలు మణుగు			
పప్పు పల్లాకి	౧౬	౫	౦

గమనిక:—

౧. ధరలు నిర్దిష్టమైనంతవరకు సరియైనవిగా తెలుపుచుందుము. అయినను ఏమైనపొరపాట్లుండిన దానికి పత్రికవారు బాధ్యులుకాజాలరు.

౨. నగరాలలో జిల్లాలలో వ్యాపారపు పేటలలోని గొప్పవర్తకులు ఆయాకాలములలో ప్రకటనలు మా పత్రికలో వేసికొనిన వారి వ్యాపారానికి ఎంతో ప్రయోజనము కలుగును.

స్త్రీహత్యకై అరెస్టులు

ఖుర్దాదు నెల ఆఖరులో మహబూబునగరం రైల్వేస్టేషనువద్ద ఒక మురుగుకాల్వలో పడియుండిన స్త్రీశవము విషయములో ఒక పోలీసుకానిస్టేబిలు, ఒక కోమటివాడు అరెస్టుచేయబడిరి ఇంకను వారివిచారణ జరుగుచున్నది.

గంగాపురం జాతర భీభత్స

యజమానురాలితో వైశ్యకులతగవు

(స్వవి.) మహబూబునగరం, తీరు ౧౧

"గోలకొండ" పత్రిక మునుపటి సంచికలో "గంగాపురంజాతర" యను శీర్షికపై జాతర రథ తీరునుండి జరుగగలదని ఎవరో ఊరుపేరు లేనివారు ప్రకటింపించిరి కాని శ్రీ చెన్నకేశవస్వామి కల్యాణోత్సవముమాత్రము గుడ్డిముగ్గురిచే జరుపబడెను. వీనిలో గ్రామాధికారులను వ్యాపారస్థులు ఎవ్వరునులేరు. కారణము విచారింప పూజారిని పోలీసుపటేలును పూర్వవిధిగా పనుకపంపిపిలువలేదట. కావున రాలేదు. వైశ్యుల ఇంటి ఏదుట శ్రీవారిసేవ నిలుపుటలేదట. వారు దేవాలయమునకు రానిరాకరించిరి, గ్రామాధికారులు తదితరులు ఒకరిలోఒకరు కక్షబూని శ్రీవారి ఉత్సవము జరుపకుండుటయేకాక దేవాలయము నకు రామనుకున్నారు,

రథోత్సవముజాడ, రాజాపురం, కొత్తపేట, పాలమూరు తదితరపరిసర గ్రామములనుండి ఎంతమోజనము, ఎన్నియోపాట్లను లోబడి రాత్రి వేళకువచ్చెను. ఆజనము రాత్రంతయు ఉపోషముండి తినుబండారమైనకొని పొట్ట నింపుకుందామని ప్రయత్నించినను ఒక్క దుకాణముకూడా లేదు. ప్రభుత్వానుమతిలేనందున పోలీసుపటేలు అమీనుసాహెబు రథము గుంజనివ్వలేదు. వైశ్యులలో కొందరు శ్రీవారిరథోత్సవము చూడవలెనని ఆశతోవచ్చి, వారుపడినపాట్లు తెలుపుచు "జాతరజరుగునని పత్రికలో ప్రకటింపించినవా డెవ్వడు" అని ప్రశ్నించిరి, దానికేమి జవాబు దొరకలేదు.

ఖమ్మంమెట్టు గుమాస్తాలసంఘము

ఖమ్మంమెట్టులో గుమాస్తాల క్షేమమును కాపాడుముద్దేశ్యముతో ఒక గుమాస్తాలసంఘము ఏర్పాటుచేయబడినది. యం. అచ్యుతయ్యగారు అధ్యక్షులుగను, కె. వెంకయ్యగారు కార్యదర్శిగను ఎన్నుకొనబడిరి,

తల్లి బిడ్డల హత్య

(స్వవి) మహబూబునగరం. తీరు ౯.

మాకురెండు మైళ్ళదూరములోవున్న పాలకొండలో నిన్నసాయంత్రము రెండుహత్యలు జరిగినవి. నేనుదయం నాగంటలకు శవములు తల్లి బిడ్డలవి ఆ కస్మాత్తుగ కనిపెట్టబడినవి. పిల్లనుచంపి కుప్పమీద, తల్లినిచంపి కల్లములో వేసినారట. నేనురేపు చాలాకాలమునుండి దారుణహత్యలుజరుగుచున్నవి. పోలీసులు ఒకనిపట్టినారు. అతడామె మరదియట.

బీదరు

ప్రజలు ధనధాన్యములతో బీదరును వదలుచుండుట

బీదరు, తీరు ౧౮

బీదరుప్రజలు బీదరును వదలుచున్నవార్త నిజము కాని కొందరు యిందుకు యిష్టపడలేదు, ఇప్పటివరకు దాదాపు ౭౦౦ మంది గ్రామమును విడిచినారు. అక్కడి ముస్లింప్రజలతో తమ ధనప్రాణముల భద్రతవిషయమున అనుమానమున్నందున యిట్లుచేసినారని తెలియుచున్నది. కాని హిందుముస్లింలు యిచ్చిపుచ్చుకొను వ్యవహారములలో పూర్వమువలెనే కలిసిమెలసి వర్తించుచున్నారని తెలియుచున్నది.

స్థానమును విడుచుచున్న ప్రజలు ధాన్యమును గూడ తీసికొనిపోవుచున్నారు. ఇట్లు తీసికొనిపోవుచున్న సాహుకార్లు ౩౦౦ మంది యిందుకుగాను దరఖాస్తులు యిచ్చుకున్నటుల సంగతి తెలియుచున్నది. వారు యెడ్లబండ్లపైన లారీలపైన సంచులలో ధాన్యమునింపి పంపుచున్నారు. ఇదేకారణమున సరకులను రైళ్లనుండి మరియు యితరవాటిపైనుండి అమ్ముటకుగాను స్థలాంతరములకు కొనిపోవుచున్నారు గంజికొలి మాద్రవ్యము నష్టపోయినందుకే యిట్లు చేయుచున్నామని చెప్పుచున్నారు.

(అంజుమన్యాసు)

మతశాఖ నాజింగారు

మతశాఖ నాజింఅగు అలియుద్దీన్ అహమ్మదుగారు తీరు ౧౦వతేది బుధవారమునాడు హాబీబునగరులో గోరస్తాన్ మసాకును, 'ఖుత్బియా' మదర్సాను, మదర్సా దీనియాతు'ను చూచిరి.

రాయచూరు ఆబ్కారి మొహతెమీం

రాయచూరు ఆబ్కారి మొహతెమీంగాపనిచేయుచుండిన మీరుకాజింఅలీఖాన్‌గారి ఉద్యోగము ఖాయపరచబడినది.

క్రొత్త అవధూత

(స్వ. వి) సదాశివపేట, మే ౧౯

పడమరనుండి ఇక్కడికి ఒక ౨౦, ౨౧ సంవత్సరముల వయస్సుగల నవయువకుడు వచ్చియున్నాడు. వానిదేహము రాగివర్ణముగలదై యున్నది ఇష్టమువచ్చినట్లు పలుకులు పలుకును. మెదడు సరిగాలేదు. ఇక్కడకొందరు హిందువులు వానిని నమ్ముచు అవధూతయని, సాధువని వానివెంబడించినారు. వానితో కొందరు మాకుపురుష సంతానముకలుగునా లేక స్త్రీ సంతానమా యని పరిపరి విధముల ప్రశ్నలువేతురు. అందుకువాడు కొందరికి అవునని కొందరికికాదని ఉత్తరమిచ్చును చెంబులో చేతులలో శ్రద్ధగల కొందరికి తీర్థమనిచెప్పి యేదో త్రాపుచున్నాడు. తానేవాడుకూడా మహాశ్రద్ధతోనె త్రాగుచున్నాడు. త్రాగి తీర్థవాసన వెండియున్నదని కుతూహల పడుచున్నారు.

తారానగరం జాగీరు స్మారకసభ

తారానగరం, తీరు ౨౧

స్వర్గీయ. ధర్మదాత మహారాజా సర్ కిషన్ ప్రసాదు బహద్దరు అమీనుల్ సల్తనత్ గారి స్మారక సభజరగెను. ది ౧౬-మే ౧౯౪౦ తేదిన వీరి గౌరవార్థముగురించి దుకాణము లన్నియు మూసివేయబడెను. ఘ॥ కిషన్ప్రసాదు బహద్దరుగారు దేశసేవయొనర్చి లక్షలకొలది ధనము కొల్లబెట్టిన మహాత్యాగి. యిట్టి యుదారుని చరితమును సంస్మరించి, వారియాత్మకు శాంతి కలుగుటకు పరమేశ్వరుని ధ్యానించి వారికుటుంబమునకు సానుభూతి తెలిపిరి.

తాజ్‌మహాల్ మరమ్మతు

ఆగ్రా, మే౧౫—

తాజ్‌మహాల్ నిర్మాణంలో ఏదైన లోపాలున్నవేమో, మరమ్మతులేమైన అవసరమేమో దర్యాప్తుచేయడానికిగాను యెత్తయిన పందిరి నిర్మించటాన్నిగురించి ఇంజనీరింగు పురాతత్వశాఖాధికారులు చర్చించిరి. ప్రస్తుతం పందిరి నిర్మించటానికి నిర్ణయించుకొన్నారు.

ప.ఘ.వ. ప్రభుత్వగారు యుద్ధనిధికి పదరల ౫౦ వేల పౌనులనిచ్చుట

కిస్తా మార్చి ౧౪

శ్రీ ప్రభువుగారిదివరకే యుద్ధనిధికి చాలాసార్లు మిక్కిలి గొప్పమొత్తాలను యిచ్చినారు, యుద్ధవిమానదళానికి నిమిత్తము ౧ లక్షపౌనులనిచ్చినారు. దానితో దొరతనంవారు హైదరాబాదు విమానదళమును (స్క్వాడ్రను)యేర్పాటుచేసిరి ఈదళంవారిదివరకే చాలా శత్రువిమానాలను పడగొట్టినారు, హైదరాబాదు విమానదళంయొక్క ఖర్చులనిమిత్తం శ్రీనిజాంగారిప్పుడు మళ్ళి రాజప్రతినిధిద్వారా యుద్ధానికి ౫౦ వేల పౌనులనిచ్చిరి,

నైజాము ప్రజలకు హెచ్చరిక

నైజామునకును, బ్రిటిషువారికును వీ.పి. పద్ధతిలేకపోవుటచే మా అనుభూతమందులన్ను యితరమందులను గ్రంథములను తెప్పించుకొనుటకు యిబ్బందిపడుచూ అనేకమంది కోరుటచే యీక్రిందివారిని నైజాములో మాస్టాకిస్టులుగా యేర్పాటుచేసితిమి కావున నైజాము ప్రజలకు యీవిషయము తెలియపర్చడ మయినది,

స్టాకిస్టులు:—మధిర డాక్టరు రామగోవిందం.

" ఖమ్మంమెట్టు:-బొమ్మిడి రామకృష్ణయ్య సన్సు.

" వరంగల్లు:-రవ్వాలింగయ్యగారు, లేక కుమారా ప్రింటింగ్ వర్క్సు.

" సికింద్రాబాదు:-మూల్‌చంద్ అండ్‌కో, స్టేషన్‌రోడ్.

" హైదరాబాదు:-కింగ్ అండ్‌కో.

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి

పల్లె పాటలు

ప్రాత పాటలు

చక్కర్తనుండి ఆయుర్వేదవిశారద సుపు వేంకటరామారావుగారీ క్రింది పాటలు సేకరించి పంపినారు.

౧

చేతినిండా గాజు లెవరికండమ్మ?
చేయెత్తిపోట్టు చెలియకండమ్మ
అంచులు కడిమాను ఎవరికండమ్మ?
అతుకుడిదుగెట్టు అక్కకండమ్మ

౨

కేశం పదం పాడుకో
వరకులకు తెలుకో
కొడుకు పుడుతె ఎత్తుకో
కోడలొస్తె మొత్తుకో

౩

కొరపాదుకు కాయలందమ్మ
శ్రీకృష్ణమ్మతికి తిరుమణందమ్మ
ముల్లెపుందిరికి మొల్లలందమ్మ
గౌరిదేవప్పుకు గర్భిణందమ్మ
బీరపాదులకు పువ్వులందమ్మ
ఆడాళ్ళముక్కులకు పుడకలందమ్మ

౪

అక్కమ్మదొడ్లో చిక్కుట్ట
చెదబాలుదొడ్లో పెయ్యదూడ
ఏ శ్రైర్యపాయల రామచిలుక
ఎంతపని చేసేవు గోరింక

౫

అలిం కాలింకోయి
చంద్ర కాలింకోయి
గుల్లో ఎంతమందోయి
గుల్లో పదిమందోయి

౬

పీటలకడియాలు చిక్కులకాబోలు
శ్రీరామునిభార్య సీతకాబోలు
బంగారుకడియాలు బరువుకాబోలు
బలభద్రునిభార్య భామకాబోలు

౭

కోడలా కోడలా కొడుకుపెండ్లామా
పచ్చిపాలమీద మీగడేదే?
వేడిపాలామీది వెన్నలూ ఏవి?
నూనెముంగలమీద నురుగులు ఏవి?
అత్తరో? ఓ అత్త! అరట్ల అత్త?
పచ్చిపాలమీద మీగడుంటుందా?
వేడిపాలమీద వెన్నలుంటాయా?
నూనెముంతలమీద నురుగులుంటాయా?
ఇరుగు పొరుగులార? ఓ చెలియలార!
ఒక్క గాదరల్లు చిత్తగించండి
ఇత్తరంలో గిత్తె పేరుపోరా?

౮

అల్లనేరేడుపండు అల్లుడివాడు
అరగంటకస్తాడి కూతురివాళ్లు

౯

ఉప్పుల్లబీయాలు అప్పాలుగావు
చుప్పనాతిఅడవారు చుట్టాలుగారు

౧౦

ఒంటెరోకటిపోటు చూడవోషమ్మ
కడిగట్టిపుల్లెలు కోడుదోషమ్మ

౧౧

చిక్కుడుకాయలు లెక్కట్టలేము
సీతగన్నవారి కుర్గొయ్యలేము

౧౨

అడవిలో సీతమ్మ అకలిగొండి
పూదఫలములుపంపు మరది లక్ష్మణ

౧౩

పండువచ్చింది పర్వతంలాగ
యశోదమ్మతల్లి కెవరు చెప్పలేము
చుప్పనాతిబదినె చెప్పుడుకాబోలు
త్రిమాఅన్నలు యెరుగరుకాబోలు

౧౪

సుబ్బారాయుడిషష్టి
చూసొద్దామురండి
అమ్మ నాకు బువ్వ
అరచేతిలో గవ్వ
బోగంవానికొప్పు
యింటికెక్కు చెప్పు
సీల్లమీది తెప్ప

తోళ్లకు కోటిరూపాయిల బేరము

బ్రిటిషువారికి కోటిరూపాయిల విలువగల చెప్పులు, తోళ్లు, బూట్లు మొదలైనవాటితో యిప్పుడు అవసరము కలిగినది ఇండియాలో కావలసినన్ని తోళ్లకార్ఖానాలు యుండినందువలన జోళ్లు తయారుచేయు హస్తకార్మికములుండినందున యిండియాప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషువారికి కోటిరూపాయిల జోళ్ళు తయారుచేస్తామనిఒప్పుకున్నారు- ఇందువలన నిరుద్యోగము కొంత తగ్గునుకాని వాటికే తగు లోహపు సామానులు రింగులు కొటికి యిండియావారు యితరదేశాలపై ఆధారపడియుందురు-

గ్యాసుమాస్కులకు పనికివచ్చు వస్తువు

ఇండియాలో తయారగుచున్నది

సిమ్లా మే౧౨—

గ్యాసుమాస్కులకు అనగా విషవాయునిరోధక కవచములకు పనికివచ్చునట్టి కార్బొనైజుడ్ కోకోనట్‌షెల్ ఇండియాలో తయారగుచున్నది రాష్ట్రసంస్థానప్రభుత్వములు సరాసరి సప్లయి పంపుచున్నారు ఇండియా ప్రభుత్వంవారి సప్లయిశాఖ ఎగుమతిమాట యోచించుచున్నది

సహాయ నిరాకరణము

త్వరలో ఏదో నిశ్చయము

మహాత్ముని వ్యాసము

బొంబాయి, మేంగా —

సహాయనిరాకరణమును శిక్షకతో మహాత్ముడు ఈ తేప హారిజనపత్రికలో ఒక రాజకీయ మిత్రుడడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానము వ్రాసెను అంగ్ల పక్షంవారు ధర్మపక్షంవారిమీద నుపయోగింపుటకుకూడ ఉపయోగపడు సత్యాగ్రహమును సాధనమును ప్రస్తుత విషమఘట్టములో ప్రయోగింపకుంటే శ్రేయస్కరము అని ఆ రాజకీయమిత్రుని సలహా. ఇందుకు మహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము —

"సహాయ నిరాకరణమువల్ల కొన్ని సందర్భములలో కోరదగని ఫలితములు కలిగియుండవచ్చునుగాని అనేకసందర్భములలో వివేకముతో దానిని ఉపయోగించినపుడు చాలా అమోఘముగా పనిచేసినది కొట్టి మంచి చెడుగులు పరిశీలించి మంచిఎక్కువా చెడుగుఎక్కువాఅని నిర్ధారించుకొనినపిదపగాని ఒకదానివిలువను నిర్ణయించుటకూడదు. ఒక్క విషయము మాత్రము సత్యము. సహాయ నిరాకరణమును దుర్వినియోగపరచినచో అనుష్ఠులితములు దుర్వినియోగపరచిన ఆతనికే ఎక్కువగా బాధించునుగాని, ఎవరిమీద సత్యాగ్రహము ప్రయోగించెనో వారికికాదు

బ్రిటిషువారికి ఈసమయమున ఇబ్బంది కలిగించు ఉద్దేశ్య మింతమాత్రమునులేదు వారికిబ్బంది కలుగకుండ అనగా దేశములో హింసాపూరితము గుచర్యలు తలయెత్తుట కవకాశములేని విధముగ సత్యాగ్రహమును ప్రయోగించువిధము కనిపెట్టుటకు సర్వశక్తులు వినియోగించుచున్నాను

రరగమునదముకు సంసిద్ధత కాంగ్రెసువారిలో ఎక్కువగా కనుపట్టక పోయినను, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమున కామోదము వారిలో హెచ్చుగా కనుపట్టుచున్నది, ప్రజలలో హింసాపూరితమగుచర్యలు కనబడియుండినచో నా ప్రయత్నమునకు విఘాతమేర్పడెడిది అహింసావాదులను ప్రోగుచేయుట కష్టమయ్యెడిది. కాని ప్రజలు కట్టుదిట్టములతో అహింస తప్పకుండ ప్రవర్తించటవల్ల భవిష్యత్తు నా కాశాజనకముగా కనబడుచున్నది.

హిందూముస్లింసఖ్యత చాలా ప్రధానమగు అంశము ఇప్పుడు సఖ్యత సమకుర్చుకొననిచో ముస్లిములకోరిక లింకను విపరీతముకావచ్చును, గనుక త్వరలో ఏదో ఒడంబడిక కుదుర్చుకొనవలెనని నామిత్రుడు హెచ్చరించుచున్నాడు ఈకారణము సరియైనదికాదు ముస్లిములు విపరీతమగు కోరికలను ఎవరినికోరదరని భయపడవలెను? ఇతర భారతీయులకువలె ఈభారతదేశము ముస్లిములకు తమసొంతదేశముకాదా? న్యాయమగుకోరికలనుకోరుట అంగీకరించుటద్వారా సఖ్యత ఏర్పడును గాని కోరికలను పెంచుటవల్లకాదు దేశమును హిందువులకు ముస్లిములకుమధ్య విభాగించవలెనను కోరికయూం౦గా నా ప్రయత్నములకు తాత్కాలికముగా ఆటంకమేర్పడినది దేశములో వివిధసంఘములు ముందుగా ఒకఒడంబడికకు వచ్చిన గాని బ్రిటిషువారు ఇండియాపట్లతాము నిర్వర్తింపవలసిన న్యాయమును నిర్వర్తించుటను వీలులేదనువాదమును నేనంగీకరింపజాలను భారతదేశమునకు స్వయంనిర్ణయాధికారమున్నదని వారంగీకరించువో, ఇప్పుడు వారు చూపగల్గుచున్న ఇబ్బందులు ఆటంకములు మాయమయ్యెయుండును మనమవలె మటుమాయము కాగలవు ప్రసంగమునకు చివరను ప్రతివ్యక్తికికూడ నిర్ణయస్వాతంత్ర్య మొసగుటే మాయుద్దేశ్యము ప్రజాప్రతినిధి పరిషత్తులో సమష్టికి వ్యష్టికి పరస్పర వైరుధ్యము గోచరింపదనియే మానమ్మకము ఒకవేళ అట్టిది గోచరించి భారతదేశ విభజనవిషయమై పట్టువలబయుందేనచో ఏమిజరుగును? భారతదేశమును రెండుగాగాని ఇంకా ఎక్కువ ఖండములుగాని విభజించి బ్రిటిషు పరిపాలననుండి బయటపడుటలేదా మన గోమునకు పోష్టాకునాను బ్రిటిషు పరిపాలనలోనుండుట లేదా అంతయుద్ధముకొనసాగును అంతేగాని కార్యసహితమగు ప్రస్తుత అనిశ్చయస్థితి ఎక్కువకాలముండదు హిందువులు, ముస్లిములు సమావేశమై సమస్యలను చర్చించుచో దేశహితమగు నిర్ణయమునకు రాగలవని నాకాశగలదు.

మైసూరు మతకలహము

లీగు విచారణసంఘ మేర్పరుచుట

బెంగళూరు, మేంగా —

బెంగళూరుకు ౨౦౦మైళ్ల దూరమునవున్న హరిహరులో జరిగిన హిందూ మహమ్మదీయ కొట్లాటవిషయమై విచారించుటకు మైసూరుముస్లిం లీగువారు కమిటీ నేర్పాటుచేసిరి

రాటము-సత్య అహింసలకు చిహ్నము

వ్యాసరచనకు బహుమానము

అఖిలభారత చరఖాసంఘము ఆంధ్రశాఖ కారకార్యదర్శులు డాక్టరు భోగరాజుపట్టాభిసీతారామయ్య పంతులుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు

"రాటము సత్యమునకు, అహింసకు చిహ్నము" అని మహాత్మాగాంధిగారు చెప్పుచుండిన సుప్రసిద్ధవాక్యమునకు వివరణగా సులభశైలిలో వ్యావహారిక తెలుగుభాషలో వ్రాయబడు ఉత్తమ వ్యాసమునకు రు౫౦/-ల బహుమాన మిచ్చుటకు మామిత్రులొకరు ఏర్పాటుచేసినారు

వ్యాసము ఈవాక్యార్థమును సంపూర్ణముగా సమర్థించునదిగా నుండవలెను మహాత్ముని యీ విచిత్రవాక్యమును పురస్కరించుకొని భారతదేశములో జాతీయోద్యమ మెట్లు నిర్వహింపబడుచున్నదో నైతిక ఆర్థిక, రాజకీయోద్యమములు భారతజాతీయతా పునర్నిర్మాణమునకు సమానముగ నెట్లు దోహదమగుచున్నవో వ్యాసములో విశదీకరింపవలెను

వ్యాసము పండితపామరులందరికి సుబోధకముగను ప్రయోజనకరముగను నుండవలెను కావున వ్యాసముయొక్క గుణాధిక్యమును నిర్ణయించుటలో స్వకల్పనా శక్తియు, రచనాసమగ్రతయు, వీనితోపాటు స్పష్టశైలియు విషయవిశదీకరణ సామర్థ్యమును పరిగణింపబడును

వ్యాసములను మాసుప్రతులు వ్రాసి దిగువ సంతకము చేసినవారికి ఆగష్టు నెల లోపుగా చేరునట్లు పంపవలెను

అ భా చ సంఘ ఆంధ్రశాఖవారు వ్యాసమును రాబోవు గాంధి జన్మదినోత్సవ జ్ఞాపకార్థము ప్రకటింతురు అది అప్పటినుండియు వారి సొత్తుగా నుండగలదు.

సంవత్సరము చందా
౭-౫౦ రూపాయిలు
ఆరు మాసాలకు
...
ప్రతిఒకటియాలో
సంచందా
౫-౮-౦ కల్దారు
పాతపత్రికలకు
వెల ప్రత్యేకము

గోలకొండపత్రిక

Golkonda Patrika

PUBLISHED ON EVERY MONDAY AND THURSDAY

The only
Popular Paper
That reaches
The masses
In the Dominions

Best Medium
for
Advertisement

Volume 15 | **Hyderabad-Dn.** | **Thursday 23 May 1940** | **Number 6**

హిందూమహాసభ నిష్కర్ష వైఖరి కార్యసంఘ తీర్మానములు

వెంటనే వైస్రాయి ప్రత్యుత్తరము తెలిసికొని కర్తవ్య నిర్ణయము

బొంబాయి, మే ౧౫

హిందూ మహాసభ కార్యవర్గం ౦ వినాయక దామోదర సావర్కారుగారి అధ్యక్షతను సమావేశమై ఈ క్రిందితీర్మానము లామోదించెను —

కాంగ్రెసు లీగుఒడంబడిక పనికిరాదు

(౧) హిందూమహాసభ ప్రమేయం లేకుండ కాంగ్రెసు ముస్లింలీగు చేసికొను ఒడంబడి హిందువులందరికీ అంగీకారయోగ్యము కాజాలదు గనుక అట్టిఒడంబడికకు వారిని కట్టుపడజే యుటకు వీలులేదని ప్రభుత్వమువారు స్పష్టముగా ప్రకటించవలెను

(౨) కార్యసంఘం చేసిన తీర్మానములన్నిటికి రా॥ బి ఎస్ మూంజీ ఎల్ బి భోపట్కారుగార్లు, హిందూమహాసభాధ్యక్షులగు వి డి సావర్కారుగారు వైస్రాయివద్దనుండి స్పష్టమగు ప్రత్యుత్తరములు పొందవలెను జూలై ౧వ తేదీ నివేదిక సమర్పించవలెను హిందూ మహాసభవారి కోర్కెలు నిరాకరించుచో ఎత్తు చర్యలను గైకొనవలయునో చర్చించుటకు కార్యసంఘం సమావేశమగును

(౩) జాతిమతభేదములు లేకుండ ఒకేపక్షముగా పెద్ద భారతీయ సైన్యమును సమకూర్చిభూమివిమానము గాలిలోను నౌకాదళమువంటి యుద్ధతులను పోరాడగల్గునట్లుగా శిక్షణ యొసగవలెను దేశరక్షణ నిమిత్తం భారతీయులకు శిక్షణ యొసగవలెనని యెన్నిమార్లుచెప్పినను ప్రభుత్వం వారు ఇంక వినిపించుకొనకపోవుట విచారకరము

(౪) యుద్ధము ముగిసినతోడనే అధినివేశప్రతిపత్తి ప్రసాదింపబడుననియు దేశము విభజింపబడదనియు, హిందూ—ముస్లిం ఒడంబడికకుదిరినగాని అధినివేశ ప్రసాదింపము అనుకరుతు లే

వర్షాపాతము వలన రైలుపట్టాలు తొలుగుట

హైదరాబాదు మే ౧౬

వర్షము నిన్న సాయంత్రము ౩ గం నుండి ప్రారంభమై అర గంటలపర్యంతము ... ౩ గంటల వరకు ... కురియుటవలన కొన్ని స్థలములందు ... పడిపోయినవని సంగతి తెలియుచున్నది

ఈ వర్షమువలన ... రైలుపట్టాలు తొలగిపోయినవని రైల్వే వారి ప్రకటనవలన తెలియుచున్నది ప్రయాణీకులను ప్రయాణీకుల సామానులను ... తీసుకొనిపోవుట రైల్వేబస్సుల ద్వారా మార్పులు చేయబడెను

దనియు, ప్రభుత్వమువారు స్పష్టంగా ప్రకటించవలెను సాంఘిక పరిష్కారము మీద ఆ అధినివేశ రాజ్యాంగవిధాన మాధారపడి యుండరాదు ఇందు కంగీకరించుచో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య సంపాదన కొక మెట్టుగా అధినివేశప్రతిపత్తిని స్వీకరింతుము

(౫) వెనుకటి జనాభా లెక్కలు తీసుకొనుచున్నప్పుడు కాంగ్రెసువారు బహిష్కరణ మవలంబించిరి అందుచేత జనాభాలెక్కలలో మహమ్మదీయుల సంఖ్య ఎక్కువైనది యితరుల సంఖ్య ఎక్కువైనది భారతవర్షము తమ మాతృదేశమనుకొను ప్రజలు జనాభా లెక్కలలో హిందువులుగా చేరతగ్గవారు కొందరు ... దరు హిందువులు వారు తాము హిందువులమని చెప్పకొని జనాభా లెక్కలలోని తెక్కలలో సంఖ్యాబలంమీద రాజకీయాధికారం ఆధారపడియున్నది

(౬) ముస్లింలీగువారి దేశవిభజన సిద్ధాంతమును ఖండించుచు హిందూస్థానాధిపతులు తమసంస్థానములలోని హిందువులలో ప్రబోధము కల్గునిమిత్తం హిందూమహాసభకు తగిన ప్రోత్సాహమియ్యవలెను

కీ॥ శే॥ కిషన్ ప్రసాదుగారి స్థానముపైన కార్యదర్శిగారు ఏర్పడుట

హైదరాబాదు మే ౨౦

బాగాతు ఆర్కెల తాలూకుదారైన మహమ్మద్ బేగుగారు కీ శే మహారాజ కిషన్ ప్రసాదుగారి స్థానముపైన కార్యదర్శిగా నియమింపబడిరి

నిజాం ఆయుర్వేద వార్షిక పరీక్షాఫలము

ఈ క్రింది ప్రకారము విద్యార్థులు ఆయుర్వేద విశారదపరీక్షయందు ఉత్తీర్ణులైరి

(ప్రథమశ్రేణి)

ఉత్తీర్ణత ద్వితీయతరగతి

౧ విశ్వనాథ కేసరీ ౨ అంబాదాస్ రావు ... ౩ ముకుంద శ్రీరాంరావు ౪ డి ని కృష్ణమాచారి ౫ శ్యామసుందరాచారి

(ఉత్తీర్ణత తృతీయతరగతి)

౬ కె రామచంద్రాచారి ౭ ... ౮ ... ౯ కే ... ౧౦ య — జీ కృష్ణయ్య ౧౧ ... కులకర్ణి

ద్వితీయశ్రేణి

౧ వీరభద్రశర్మ (ప్ర) ౨ ... లాల్ ... (ప్ర) ౩ కమలాకర్ శంకర రావు (ద్వి) ౪ ... రాజ్పాల్ సింగ్ (ద్వి) ౫ శ్రీనివాసాచారి (తృ) ౬ ... సీతారామయ్య (తృ) ౭ కిషన్ రాం (తృ) ౮ ... కృష్ణయ్య (తృ) ౯ డి-నృసింహాచారి (తృ) ౧౦ ... రామయ్య (తృ)

తృతీయశ్రేణి

౧ బి నారాయణ (ప్ర) ౨ ఎ అనంతస్వామి (ప్ర) ౩ జి బాలకిషన్ రాజు (ద్వి) ౪ టి నరసింహస్వామి (ద్వి) ౫ డి జగన్నాథం (ద్వి) ౬ టి రామానుజం (తృ) ౭ యస్ నాగభూషణం (తృ) ౮ కేశవరావు (అన్నటు) (తృ)

ఉక్కుదిగుమతుల తగ్గింపు

భారతదేశము ... సంవత్సరము ఉక్కు పరిమాణము బ్రిటిషుమంత్రివర్గముచే తగ్గించబడెను ఎవరకము ఉక్కు ఎంతెంత తగ్గించబడెనో అవివరములు కలకత్తాలో సప్లయిల కంట్రోలరునుండిగాని బొంబాయిలో ఇండియా స్టోర్సు డిపార్టుమెంటుయొక్క పర్చేసు కంట్రోలర్ నుండి

బిదరు అగ్నిప్రమాదపు అభియోగము

బిదరు మే ౧౬

ఈ స్మారకం అగ్నిదహనపు అభియోగము ఖుర్షీదు ... మేజిస్ట్రేటు సయ్యదు అలీగారి సమక్షమునందు విచారణ ప్రారంభమైయున్నది ... మహమ్మద్ ఉమర్ హెడ్కానిస్టేబుగారి కోర్టు ప్రకారము నిందితులు ౭ సంఖ్యనుండి ... సంఖ్యవరకు అడ్డుప్రశ్నలు వేయబడెను ... ఖుర్షీదు ... తేదీ నిందితులు ... వరకు అడ్డుప్రశ్నలువేయబడెను ... సాక్షియగు అబ్దుల్ అలీము గారిపైనుండి మొదటియాఖరుపైమరియుకొందరునిందితులు అడ్డుప్రశ్నలువేయబడెను న్యాయస్థానవేళ అతిక్రమించినందున అదినము ఆపివేయబడెను

ఖుర్షీదు ... తేది ... నెంబరు సాక్షి అబ్దుల్ అలీము గారిపై అడ్డుప్రశ్నలు వేయబడినవి ఖుర్షీదు ... తేదీ ... నెంబరు సాక్షిపై అడ్డుప్రశ్నలు వేయబడెను మరియు వాఙ్మూలములు పూర్తియైనది ... నెం ... సాక్షిపై ... అడ్డుప్రశ్నలు వేయబడినవి మొదటనుండి ప్రారంభించిన అతని వాఙ్మూలము పూర్తియైనది నెం ... సాక్షి ... వాఙ్మూలము ప్రారంభమైనది న్యాయ

స్థానము ... అతిక్రమించినందున ఆదినము ఆపివేయబడినది

తిరుగవ తేదినెం ... వ సాక్షియగు షేఖుమహబూబుసహా కానిస్టేబిల్ గారి వాఙ్మూలముపైన నిందితులపక్షములో ౧నుండి... వరకు అడ్డుసవాళ్లు వేయబడెను తీరు ... తేది నిందితులపక్షమునుండి నెం ... వసాక్షిపై అడ్డుప్రశ్నలువేయబడెను ... వాఙ్మూలము పూర్తియయ్యెను ... తేదినెం ... వసాక్షి జీతుసింగు గారి మొదటినుండి ... వాఙ్మూలము పూర్తి అయ్యెను నిందితులపక్షమునుండి అడ్డుసవాళ్లు వేయబడెను వాఙ్మూలము కూడ పూర్తి అయ్యెను ... తేదీ పోలీసు నిందితులను న్యాయస్థానమునకు తీసికొరాలేమ ఇందువలన కేసుమార్చబడెను ... తేదీ గులాంజీలాను కానిస్టేబిల్ గారి వాఙ్మూలము గైకొనబడెను నిందితులపక్షమునుండి అడ్డుసవాళ్లు వేయబడెను మిగత అడ్డుసవాళ్లకై ... దినము యేర్పాటు చేయబడెను

తీరు ... తేది తక్కిన నిందితులపక్షమునుండి అడ్డుసవాళ్లు వేయబడెను తీరు ౧౦వ తేది మహారాజ కిషన్ ప్రసాదుగారి మరణవార్త వలన న్యాయస్థానము మూసివేయబడెను కేసు మార్చబడెను తీరు ౧౬వ తేదికి యేర్పాటు చేయబడెను

పోలీసులపక్షమున సయ్యదు మహమూద్ అహమద్ సా॥ బి ఏ ఎల్ ఎల్ బి ... గారు నిందితులపక్షమున మౌ॥ మహమ్మదు ... సేఠుగారు మరియు పెద్దమాన్లా ... గా పనిచేయుచున్నారు

(దక్కన్ న్యూస్)

Printed and Published by, G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press, Hyderabad-Dn, Editor S. ... pa Reddy, B. A. B. L.